VINODOLSKI ZBORNIK

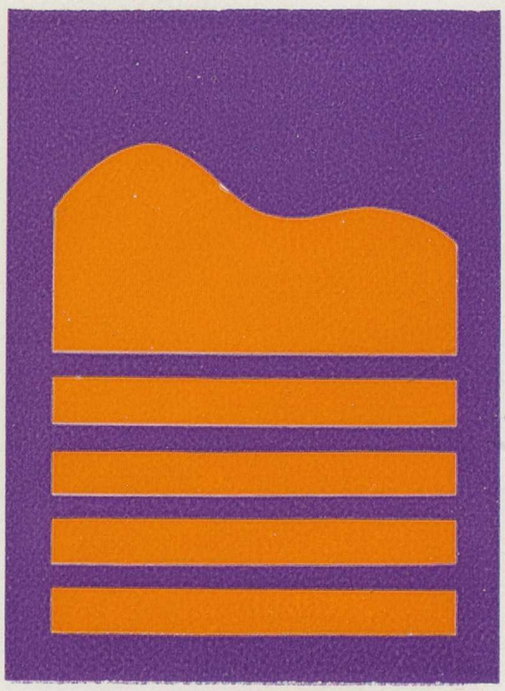

VINODOLSKI ZBORNIK
I/1977.

KOORDINACIONI ODBOR ZA NJEGOVANJE TRADICIJA NOB-e
I SOCIJALISTIČKE REVOLUCIJE
OPĆINSKI ODBOR SAVEZA UDRUŽENJA BORACA NOR-a
CRIKVENICA

VINODOLSKI ZBORNIK
I/1977.

Urednički odbor:
Vinko Antić, Dragomir Babić, Davorin Ježić, Radmila Matejčić,
Juraj Pelić, Zvonko Petrinović, Mladen Plovanić

Tajnik:
Juraj Pelić

Glavni urednik:
Vinko Antić

Naslovna strana:
Vlado Potočnjak

Tisak:
Grafičko poduzeće »Tipograf« — Rijeka

VINODOLSKI ZBORNIK

CRIKVENICA
1977.

O 40. GODIŠNJICI DOLASKA JOSIPA BROZA TITA NA ČELO KOMUNISTIČKE PARTIJE JUGOSLAVIJE I 85. GODIŠNJICI NJEGOVA ROĐENJA I 40. GODIŠNJICI OSNIVANJA KOMUNISTIČKE PARTIJE HRVATSKE

OBJAVLJUJU SE SJEĆANJA, RASPRAVE I ČLANCI NA TEMU

»REVOLUCIONARNA KRETANJA TISUĆU DEVETSTO ČETRDEST I PRVE U VINODOLU«.

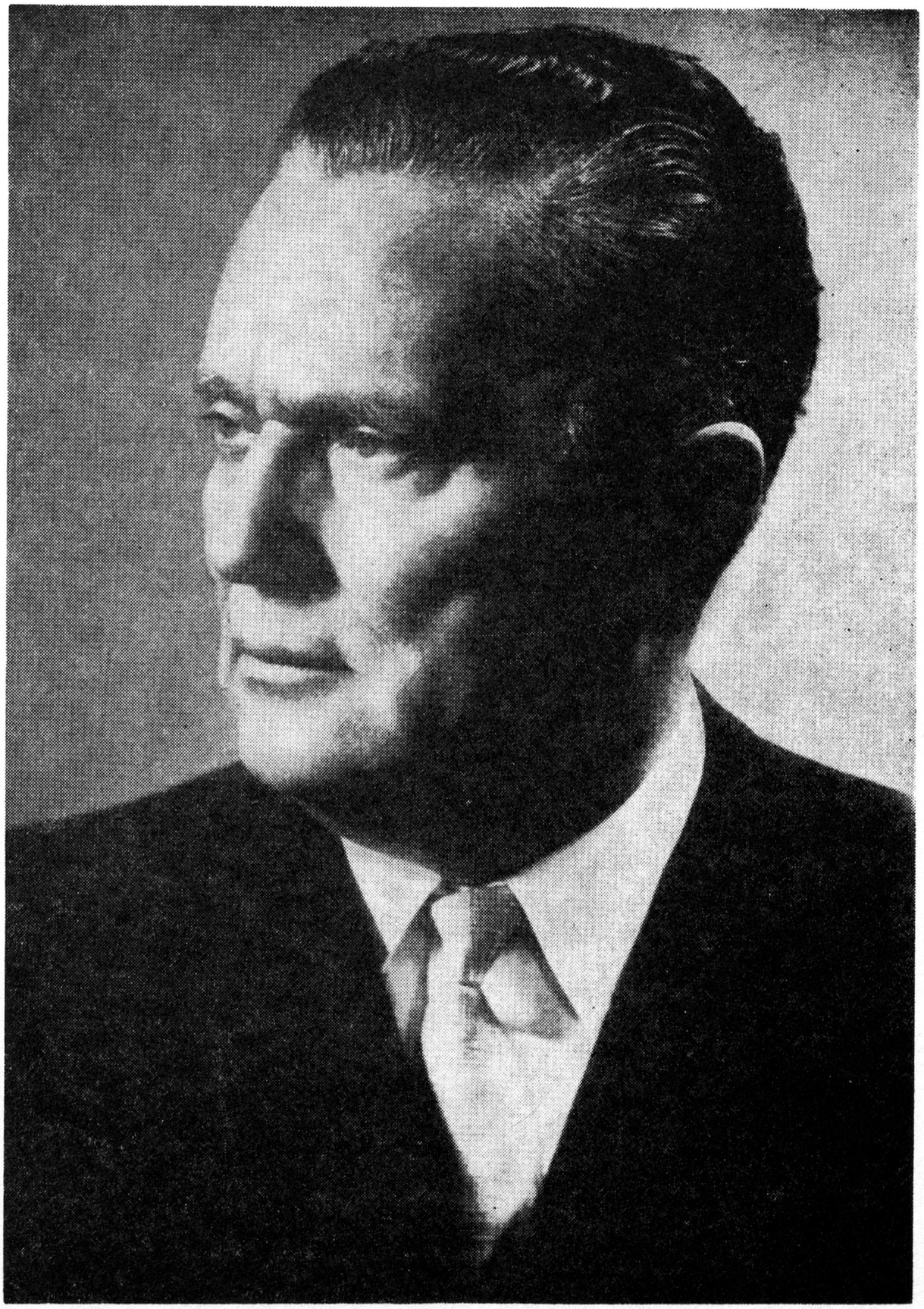

PREDSJEDNIK SFRJ JOSIP BROZ TITO

RIJEČ O PRVOM SVESKU

Prvi svezak VINODOLSKOG ZBORNIKA predstavlja samo početak ostvarenja zamišljenog htijenja da se u nizu svezaka sustavno i znalački prikaže historijski ,društveni, privredni i kulturni razvitak Vinodola. Taj dio Hrvatskog primorja prostire se na području Vinodolske udoline od Križišća do Krmpota i Klenovice, obuhvaćajući i Vinodolsku rivijeru od Jadranova do Smokvice, sa naseljima i gradovima Križišće (koje danas nije u sastavu općine Crikvenica, pa nije ni obrađeno u ovom Zborniku), Drivenik, Tribalj, Grižan, Belgrad, Bribir, Ledenica, Zagone, Krmpote, Jadranovo, Dramalj, Crikvenica, Selca, Novi Vinodolski, Povile, Klenovica i Smokvica.

Vinodol je za njegove vitalne i radine stanovnike nekada bio poprište teške borbe za materijalnu egzistenciju, a zahvaljujući svojim fascinantnim prirodnim ljepotama i dinamizmu turističkog razvoja, postao je jedno od najmarkantnijih područja jugoslavenskog turizma uopće. Ljudi ovog kraja dali su i značajan doprinos hrvatskoj i jugoslavenskoj umjetnosti i kulturi, od kojih valja posebno istaći književnu porodicu Mažuranića, slikara Julija Klovića, botaničara Josipa Pančića, bibliotekara Ivana Kostrenčića i književne historičare i kritičare Antuna Barca i Mihovila Kombola. Nije slučajno što je ovaj kraj teške, ali slavne prošlosti uvijek nadahnute i prožete slobodarstvom postao vrlo rano oplodište radničkog pokreta i marksističke ideje, što je došlo do izražaja i 1941, kada je Vinodol postao jedno od žarišta naše narodne revolucije, predvođene KPJ i drugom Titom.

Prvi svezak Vinodolskog zbornika posvećen je tematskoj cjelini VINODOL U NOB-i 1941. Poticaj da se ova knjiga posveti navedenoj temi dao je znanstveni skup održan 18. XII 1976. u organizaciji SUBNOR-a općine Crikvenica. Kasnije se došlo do zaključka, da se ova tematska cjelina proširi prilozima i onih drugova koji nisu neposredno učestvovali na simpoziju, kako bi se time dobila još preglednija, dokumentiranija slika razvojnog dinamizma totaliteta narodne revolucije na ovom našem vinodolskom prostoru. Zato je uredništvo zamolilo izvjestan broj sudionika NOR-a i drugih autora da obrade određena područja iz ove inače bogate i kompleksne problematike, čemu su se oni doista spremno odazvali. Težište obrade bilo je na prvoj ustaničkoj godini 1941, iako se naravno to nije moglo ograničavati isključivo na nju, budući da ona predstavlja samo početni dio revolucionarnog kontinuiteta oružanog dijela revolucije, koji traje sve do njenog pobjedonosnog završetka 1945. Priloge koje vam predočavamo

nanizali smo u ovoj knjizi nadahnuti težnjom da sačuvamo od zaborava mnoge činjenice, koje bi, ukoliko ih ne bismo zapisali, iščezle zajedno sa fizičkim iščeznućem mnogih naših boraca, koji u svim porama svoga bića nose najdragocjeniji činjenični materijal o revoluciji u kojoj su sudjelovali, odnosno koju su sami neposredno pravili.

Apsolutno smo svjesni da su prilozi koje vam prezentiramo nejednakih vrijednosti; svatko će ubrzo zamijetiti da među njima ima i običnih priopćenja, ali i pokušaja preglednijeg, pa i relativno konačnog vrednovanja određene činjenične materije, što je već i u ovom našem suvremenom trenutku potrebno. Naravno da u ovakvom poslu sigurno imade i manjkavosti, a one se očituju i u tome da su prikazi autora unatoč svim njihovim nastojanjima manje-više njihove subjektivne verzije, ograničeni na uži događaj ili na određeni broj sudionika sa kojima su se našli u konkretnom trenutku ili na one ljude koji i danas egzistiraju u njihovom sjećanju. Ne tvrdimo da pojedini ljudi nisu nehotice, bilo zbog nepotpune sačuvane dokumentacije, bilo zbog sjećanja koje nas nerijetko iznevjerava ispušteni, neopravdano isključeni iz totaliteta zbivanja, iako su u njima značili više nego oni koji su navedeni, da su neki svojim značenjem predimenzionirani, da je vremenski slijed ponekad poremećen, pa i protivurječan i još niz drugih zabluda i nepreciznosti koje zamagljuju posao svakom istraživaču, historičaru, no unatoč svemu tome iskazi autora predstavljaju dobrim dijelom fond neospornih istina, koje će i te kako koristiti onom ili onima koji budu jednog dana pisali historiju NOB-e Vinodola.

Uredništvo zahvaljuje svim autorima, čiji se prilozi u ovoj knjizi objavljuju ;njihov rad bio je odgovoran i težak, jer su bili suočeni s nemalim brojem objektivnih poteškoća, koje su oni savladali. Istovremeno zahvaljujemo svim onim drugovima koji su nam davali sugestije i druge kritičke napomene; dobar dio sudionika NOR-a i organizacija SUBNOR-a uključio se u javne rasprave o određenim zbivanjima i umnogome pridonio da se pojedina zbivanja preciznije rasvijetle i protumače. Predočavajući ove tekstove svjetlosti dana pružamo mogućnosti svima da ih kritički vrednuju, ali naravno principijelno, dokumentirano i nadamo se uvijek dobronamjerno. Zato umoljavamo cijenjene čitatelje ovog Zbornika, koji budu imali bilo kakve zamjerke, manje ili veće, ovog ili onog karaktera, da je predoče u pismenom obliku uredništvu ili Općinskom odboru SUBNOR-a Crikvenica, kako bismo te dopune i primjedbe mogli uzeti u obzir pri kasnijoj obradi ovog slavnog historijskog razdoblja NOB-e u Vinodolu.

Čini nam osobitu čast i zadovoljstvo, što ovaj broj VINODOLSKOG ZBORNIKA izdajemo u godini Titovih jubileja, proslave 85. godišnjice Titovog života, 40 godina njegovog rukovođenja KPJ i proslave 40 godišnjice od osnivanja KPH.

UREDNIŠTVO